

"וַיְהִי בַעַת הַהוּא וַיֹּאמֶר אַבְיִמֶלֶךְ וּפִיכֹל שֶׁר צָבָאוֹ אֶל אַבְרָהָם לֵאמֹר אֲ-לֹהִים עִמָּךְ בְּכֹל אֲשֶׁר אַתָּה עֹשֶׂה: וְעַתָּה הִשְׁבַּעָה לִּי בֹא-לֹהִים הֲנֵה אִם תִּשְׁקַר לִי וּלְנִינִי וּלְנִכְדֵי כְּחֶסֶד אֲשֶׁר עֲשִׂיתִי עִמָּךְ תַּעֲשֶׂה עִמָּדִי וְעַם הָאָרֶץ אֲשֶׁר גִּרְתָּה בָּהּ: וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֲנֹכִי אֲשָׁבֵעַ: וְהוֹכַח אַבְרָהָם אֶת אַבְיִמֶלֶךְ עַל אֲדוּת בְּאֵר הַמַּיִם אֲשֶׁר גָּזְלוּ עִבְדֵי אַבְיִמֶלֶךְ: וַיֹּאמֶר אַבְיִמֶלֶךְ לֹא יָדַעְתִּי מִי עֲשֶׂה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה וְגַם אַתָּה לֹא הִגַּדְתָּ לִּי וְגַם אֲנֹכִי לֹא שָׁמַעְתִּי בְּלִתֵּי הַיּוֹם: וַיִּקַּח אַבְרָהָם צֹאן וּבָקָר וַיִּתֵּן לְאַבְיִמֶלֶךְ וַיִּכְרְתוּ שְׁנֵיהֶם בְּרִית: וַיֵּצֵב אַבְרָהָם אֶת שִׁבְעַת כִּבְשֹׁת הַצֹּאן לְבִדְהָן: וַיֹּאמֶר אַבְיִמֶלֶךְ אֶל אַבְרָהָם מָה הֲנֵה שִׁבְעַת כִּבְשֹׁת הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר הִצַּבְתָּ לְבִדְהָן: וַיֹּאמֶר כִּי אֶת שִׁבְעַת כִּבְשֹׁת תִּקַּח מִיָּדִי בְּעִבּוֹר תִּהְיֶה לִּי לְעֵדָה כִּי חִפְרְתִי אֶת הַבְּאֵר הַזֹּאת: עַל כֵּן קָרָא לְמָקוֹם הַהוּא בְּאֵר שִׁבְעַת כִּי שָׁם נִשְׁבַּעוּ שְׁנֵיהֶם: וַיִּכְרְתוּ בְּרִית בְּבְאֵר שִׁבְעַת וַיִּקַּם אַבְיִמֶלֶךְ וּפִיכֹל שֶׁר צָבָאוֹ וַיָּשׁוּבוּ אֶל אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים: וַיִּטַּע אֶשְׁל בְּבְאֵר שִׁבְעַת וַיִּקְרָא שָׁם בְּשֵׁם ה' א-ל עוֹלָם: וַיִּגַר אַבְרָהָם בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים יָמִים רַבִּים" (בראשית כ"א)

מעט זמן לאחר הולדת יצחק מופיע בתורה סיפור כריתת הברית בין אברהם לאבימלך בבאר שבע. המפגש והברית ביניהם מתרחשים עפ"י המדרש דווקא כיוון שאבימלך ופיכול רואים שה' עם אברהם 'בכל אשר הוא עושה'. אך בניגוד לרושם הראשוני בקריאת הפסוקים, בהם מצטייר ההסכם בין אברהם כ'סוף טוב' לוויכוח על באר המים, המדרש מדגיש את הבעייתיות בכריתת הברית עם אבימלך.

מתוך כך דורש המדרש גם את הסמיכות בין פרשה זאת לבין פרשת עקדת יצחק הסמוכה, ובמיוחד לאור החיבור בין הפרשיות במילים 'אחר הדברים האלה' - אחרי כריתת הברית, אז 'זהאלוקים ניסה את אברהם'.

"ויקח אברהם צאן ובקר ויתן לאבימלך ויאמר אבימלך לאברהם מה הנה שבע כבשות. אמר לו הקב"ה: אתה נתת שבע כבשות בלי רצוני חייך שאני משהה בשמחת בניך זו דורות.

אתה נתת לו ז' כבשות בלי רצוני חייך כנגד כן הורגים מבניך שבעה צדיקים ואלו הן חפני ופנחס ושמשון ושאול וג' בניו.

אתה נתת לו ז' כבשות בלי רצוני כנגד כן בניו מחריבין מבניך ז' משכנות ואלו הן אוהל מועד וגלגל נוב וגבעון ושילה ובית עולמים תריין (=שני בתי המקדש).

אתה נתת לו ז' כבשות בלי רצוני כנגד כן ארוני חוזר בשדה פלשתים ז' חדשים הה"ד (תהלים עח) ויתן לשבי עוזו - זה ארון ברית וכתוב (ש"א ו) ויהי ארון ה' בשדה פלשתים ז' חדשים" (בראשית רבה, פרשה נ"ד, ד')

מה לשים לב בקריאת המדרש:

- א. המדרש סובב סביב המספר שבע. שבע הכבשות וכנגדם דברים שונים סביב המספר שבע ופלישתים.
- ב. שימו לב שאבימלך הוא מלך גר. קיום הברית מתרחש ב'באר שבע' שכל הנראה בשטח השיפוט של גר.
- ג. המדרש מייחס את גרר לפלישתים, בהמשך אנו נראה שגרר = פלישתים = יבוס.
- ד. בעונשים השונים שמובאים במדרש נראה שיש הדרגה. משהה בשמחת בניך שבעה דורות (אנו נראה בהמשך ש'שמחת בניך' זהו כיבוש ירושלים). יותר מכך

המקדש במדרש

וירא תשע"ד

בתקופה זו אף יהרגו חלק מ'בניך'. גם בתי המקדש והמשכנות יחרבו. (כאן העיסוק אינו רק בירושלים, אלא במקדש). ועוד יותר ארון הברית יגלה (ירושלים... בית המקדש... קודש הקדשים).

ה. מעל הכל מרחפת השאלה, מה הקשר בין מעשהו של אברהם לבין התוצאה. אנו מורגלים ל'מידה כנגד מידה'. כיצד מעשה שמתרחש בגור או בבאר שבע משפיע על תוצאות עתידיות דווקא בירושלים ובמקדש?

חלק א' במדרש: משהה משמחת בניך ז' דורות, הורג ז' צדיקים

מדרש דומה למדרש שלנו מובא בלקוט שמעוני. אך שם ישנה תוספת קטנה.

"ישמור אדם דברים בלבבו שלא יעשה שותפות דברים עם הגוי סוף שהוא כורת ברית עמו אברהם כרת ברית עם אבימלך שנאמר ויקח אברהם צאן ובקר וגו'. אמרו מלאכי השרת רבונו של עולם אדם יחיד בררת לך מע' לשונות וכרת ברית עם אומות העולם א"ל בן יחיד נתתי לו ואני אומר לו העלהו עולה לפני אם יעלהו הרי מוטב ואם לאו יפה אתם אומרים שנאמר ויהי אחר הדברים האלה והא-להים נסה את אברהם. מכאן אמרו אין לך אומה בעולם שנשתעבדו בהן בישראל יותר ממנה בשכר (=בגלל) ברית שכרת אברהם את אבימלך מלך פלשתים בלבד... כי את שבע כבשות תקח מידי אמר ליה הקב"ה אתה נתת לו שבע כבשות חייך שאני משהה משמחת בניך שבעה דורות... אתה נתת לו שבע כבשות חייך כנגד כן מחריבין מבניך שבעה משכנות ואלו הן אהל מועד נוב וגלגל וגבעון ושילה ובית עולמים שנים. אתה נתת לו ז' כבשות כנגד כן ארוני חוזר בשדה פלשתים ז' חדשים" (ילקוט שמעוני בראשית, כא, צה)

המדרש שלפנינו מציג באופן ברור את הקשר בין הברית עם אבימלך לבין מעשה העקידה - 'אחר הדברים האלה', ה'דברים' הם דברי המלאכים המקטרגים על אברהם שמיד אחרי ההבטחה על עם ישראל ועל ארץ ישראל, כורת אברהם ברית 'עם הגוי'. הקב"ה מוכיח במעשה העקדה את נאמנותו של אברהם, אך מוסיף ש'אין לך אומה בעולם שנשתעבדו בהן ישראל יותר מן האומה הפלישתית'. וכל זאת למה 'בגלל ברית שכרת אברהם את אבימלך מלך פלשתים'.

תוצאות ה'עונש' הורגשו מיד עם הכניסה לארץ: "וְאֵת הַיְבוּסִי יוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם לֹא יָכְלוּ בְנֵי יְהוּדָה לְהוֹרִישָׁם וַיָּשֶׁב הַיְבוּסִי אֶת בְּנֵי יְהוּדָה בִּירוּשָׁלַם עַד הַיּוֹם הַזֶּה". (יהושע ט"ו). ואין זה שלא יכלו, אלא שלא היו רשאים מפני השבועה (ספרי ראה) כך גם בספר שופטים: "וְאֵת הַיְבוּסִי יָשֶׁב יְרוּשָׁלַם לֹא הוֹרִישוּ בְנֵי בְנֵימִן וַיָּשֶׁב הַיְבוּסִי אֶת בְּנֵי בְנֵימִן בִּירוּשָׁלַם עַד הַיּוֹם הַזֶּה" (שופטים א'). בכל עת שהגיעו בני ישראל לכבוש את ירושלים היו מציגים להם היבוסים (שהם עפ"י המדרש משפחה מתוך בני פלשתים) את ה'עיוורים והפיסחים', הם יצחק (עיוור) ויעקב (פיסח) וכך מזכירים להם את השבועה שנשבעו אבותיהם. רק בדורו של דוד, מת הניין של אבימלך והותרה השבועה. לדוד המלך, בעלה של 'בת שבע', כוח מיוחד להתנגד לשבועה ול'שבע הכבשות'.

המקדש במדרש

וירא תשע"ד

"אפשר שרמזו בשבע האלו על כניסת דוד המלך בירושלים כי הוא הסיר העורים והפסחים, והוא היה הרועה השביעי אשר הקים הקב"ה לישראל שבעה רועים והם אברהם יצחק יעקב יוסף משה אהרן ודוד הוא השביעי והוא הסיר העורים וגו': או אפשר שרמזו על כלות ז' שנים שעשה דוד בחברון ואחריהם בא לירושלים שהוא באר שבע, ויהיה איך שיהיה על כל פנים עשה סימן מובהק בבאר שבע שרק עד שבעה הוא ניתן או ז' דורות או ז' רועים וכו' ואחר השבעה הוא לאברהם ולבניו לדורות עולם" (ספר באר מים חיים, בראשית כ"א)

בניגוד לשבעת הרועים אותם מזכיר ה'באר מים חיים' (רבי חיים מצ'רנובוץ, מגדולי רבני החסידות לפני כ-300 שנה) ישנם 'שבעת הצדיקים' המוזכרים במדרש שלנו שאינם נמנים לרוב עם הצדיקים הגדולים (לדוגמא חפני ופנחס). יתכן שהמדרש דן אותם לכף זכות דווקא מתוך כך שהם, למרות מעשיהם האחרים, פעלו להכרית את הפלישתים ולא לכרות עימם ברית.

על פי זה נבין יותר טוב את ההבטחה והצייווי שמצווה הקב"ה את בני ישראל בכניסתם לארץ:

"כִּי יבִיאֲךָ ה' אֱלֹהֶיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָתָּה בָּא שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ וְנָשַׁל גּוֹיִם רַבִּים מִפְּנֵיךָ הַחַתִּי וְהַגְּרָגְשִׁי וְהָאֱמֹרִי וְהַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרִזִי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי שִׁבְעָה גּוֹיִם רַבִּים וְעִצּוּמִים מִמֶּךָ: וְנָתַנְם ה' אֱלֹהֶיךָ לְפָנֶיךָ וְהִפִּיתָם הַחֶרֶם תַּחֲרִים אֹתָם לֹא תִכְרַת לָהֶם בְּרִית וְלֹא תִחַנְּם" (דברים ז')

בכניסה לארץ יש להכרית את שבעת העממים. הקב"ה מבטיח לנו שאנו נצליח להכות בהם ולגרשם. אך יש תנאי אחד - לא תכרות עמהם ברית ולא תחנם. שלא כאברהם, כאן ה' כבר מדגיש זאת בפירוש. 'לעולם לא יעשה אדם שותפות וברית עם הגוי'. ובמידה ותעשה: אין לך אומה שתשתעבד בך יותר ממנה.

חלק ב' במדרש: מה חשב אברהם?

הקושי הגדול בהבנת הדברים שהבאנו לעיל, הוא עצם העובדה שאברהם כורת ברית זו לכתחילה. יתרה מכך, יצחק חוזר וכורת ברית נוספת, ואף יעקב מקריב קרבנות בבאר שבע והקב"ה אף נגלה אליו שם.

אלא שאברהם אבינו ראה שליחות בהכנסת כל הגויים - גם העכו"ם - תחת כנפי השכינה. כך עשה עם המלאכים שחשבם לישמעאלים וכך עם אבימלך. זוהי מידתו של אברהם: "אֲנִי הִנֵּה בְרִיתִי אִתְּךָ וְהָיִיתָ לְאָב הַמּוֹן גּוֹיִם: וְלֹא יִקְרָא עוֹד אֶת שְׁמֶךָ אַבְרָם וְהָיָה שְׁמֶךָ אַבְרָהָם כִּי אָב הַמּוֹן גּוֹיִם נִתְּתִיךָ" (בראשית י"ז)

"ישנים היו אומות העכו"ם מלבוא תחת כנפי השכינה, ומי העירן לבוא לחסות תחת כנפי השכינה, אברהם, שנאמר, מי העיר ממזרח. ... וכיצד עשה אברהם, עשה לו פונדק ופתח לו פתחים לכל רוח והיה מקבל העוברים והשבים, שנאמר (בראשית כא, לג) ויטע אשל בבאר שבע. א"ר עזריה מהו אשל אכילה שתייה לוייה." (מדרש תהילים ק"י)

בניית האשל בבאר שבע איננה מקרית. דווקא במקום החולין ביותר מחליט אברהם לקרוא בשם ה' אל עולם. באר שבע מבטאת את הנקודה הנמוכה ביותר בארץ ישראל. "מא-ל אביך ויעזרך ואת ש-די ויברכך ברכת שמים מעל ברכת תהום רבצת תחת ברכת שדים ורחם" (בראשית מ"ט) 'סולם מוצב ארצה'. עולם ללא אמונה. דווקא במקום זה ידע אברהם לקחת את האש"ל ומתוך כך לקרוא בשם ה'. אברהם אבינו ידע למצוא גם במקום יבש 'מים' ויצחק הצליח אף הוא למצוא מאה שערים.

אברהם אבינו בגדלותו ראה גם בבאר את שבע את נצנוצי השכינה והקדושה. הברכה, גם הגשמית, על האוכל והשתייה מקורה ממקור עמוק! אברהם אבינו ראה בבאר שבע את העומק. את הבאר העמוקה ביותר שממנה נובעים מים חיים של קדושה וטהרה. הריב לא היה ריב גשמי על באר על אל אחיזה במקום הקדוש הזה.

אבימלך ועבדיו מתפלאים מאוד על הדבר הזה. ולכן הם מנסים שתי שיטות. אצל אברהם לערבב את הטוב ברע. ומתוך כך לבלוע את הטוב. אצל יצחק מנסים העבדים שיטה פשוטה יותר: לסתום את הבארות.

"וכן הוא בדרך האמת, כי הנה ודאי מה שאמר אברהם לאבימלך כי את שבע כבשות תקח מידי בעבור תהיה לי לעדה כי חפרתי את הבאר הזאת לא היתה כוונתו על הבאר הגשמי אשר בארץ הלזו התחתונה שיהיה טרח ויגע בכל אלה, וליתן מתנות לאבימלך שיודה לו כי הבאר מים שלו הוא והלא אברהם עשיר גדול היה בעבדים רבים והיה יכול לחפור באר אחרת... ואברהם אבינו הוא חפר את הבאר הזאת בראשון וראשונה ועל ידו הכל ממשמשין ובאין לבחינות ומדריגות אבל הוא פתח זה שער השמים להתגלות מלכותו יתברך מלכות כל עולמים בארץ הלזו..."

וכוונת אבימלך היה בכריתת הברית שח"ו יעשה שותפות עם הקדושה להנות זה מזה ולהתערב טוב ברע ורע בטוב. וחז"ל (סנהדרין ס"ג ע"ב) הוזהירו שלא יעשה אדם שותפות עם העכו"ם כי זה עיקר ושורש כל החטאים מה שמערבין רע בטוב או להיפך. ועל כן אמר אברהם כי את שבע כבשות תקח מידי בעבור תהיה לי לעדה כי חפרתי את הבאר הזאת כי אני מבדיל חלקכם לבד שתטלו אלה השבע תועבות, ולי לא יהיה חלק בם וכן אתם בקדושה" (ספר באר מים חיים פרשת תולדות - פרק כו)

מכאן נבין את פליאתו של יעקב 'אכן יש אלוקים במקום הזה ואנכי לא ידעתי'. באר שבע רחוקה מאוד מן הקדושה, אך אברהם ידע לחפור בגשמיות ולמצוא את הרוחניות.

"ועל כן אמרו (בראשית רבה ס"ט, ז') הסולם הזה רגליו בבאר שבע וראשו בשמים כי דרך שם הוא הכניסה לכל עובר לכל מי שרוצה לשאול דבר משמים, וגם דרך שם יורד כל מיני השפעות וצרכי בני אדם... והנה אברהם אבינו ע"ה הוא הוא אשר פתח המקור הזה בראשון וראשונה בכח צדקתו וחסידותו לסקל הדרך מאבנים וחול לעשות במים עזים נתיבה שביל ודרך להיות תפילות בני אדם בוקעים ויוצאים בדרך הזה ושבים בכל מיני ברכות. וזה אומר ויטע אשל בבאר שבע שאברהם אבינו נטע זאת שבחינת אשל שהוא שאל מה, כלומר כל בחינת השאלות יהיה בבאר שבע וכל הבקשות ילכו דרך שם." (ספר באר מים חיים פרשת וירא)

אברהם הקדים את המאוחר. הוא אמנם 'פתח את המקור הזה בכוח צדקותו', אך צריך את התהליך של שבעה הדורות עד התיקון המלא. איננו מוכנים עדיין להכניס את כל אומות העולם תחת כנפי השכינה.

"וַיְהִי בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים נִכּוֹן יִהְיֶה הַר בֵּית ה' בְּרֹאשׁ הַהָרִים וְנִשְׂא מִגְבְּעוֹת וְנִהְרֹוּ אֵלָיו כָּל הַגּוֹיִם:"

חלק ג' במדרש: מחריבין מבניך שבעה משכנות . באר שבע=בית המקדש

הקשר הישיר בין באר שבע אל המקדש, הרמוז במדרש מופיע כבר בתורה. מיד לאחר הברית בבאר שבע, 'אחר הדברים האלה', שולח הקב"ה את ישירות אל 'ארץ המוריה'. אל מקום המקדש.

אך נראה שיש הסבר פשוט יותר, וכאן אני רוצה לחדש דבר. יתכן מאוד שכל האירוע שהתקיים ב'באר שבע' למעשה התקיים בירושלים.

על פי זה נבין את המדרש והקשר בין השבועה בבאר שבע לבין חוסר היכולת להגיע אל ירושלים בעקבותיה. בנוסף, הרי בני יהודה ובנימין אינם יכולים לכבוש את ירושלים מפני היבوسی היושבים מאז ועד עולם. זאת כיוון ש'נכדו של אבימלך עדיין קיים', זאת באותו מקום שבו גר זקנו אבימלך! ואם נאמר שהיבوسی התגורר רק בבאר שבע, כיצד הגיע נכד אבימלך עד ירושלים? (ועל פי זה נבין את המדרש האומר שהסולם של יעקב היה בירושלים, וכן נבין מדוע 'נשכחה' באר שבע מן התודעה הלאומית. היא לא נשכחה- רק שהיא נקראת מעתה ירושלים ולא באר שבע המנציח את הברית והשבועה. וכן נבין מדוע לאחר העקדה הלך אברהם לבאר שבע?? אלא שהוא פשוט ירד מראש הר המוריה חזרה אל ירושלים)

ואחר הדברים האלה, כך מצאתי גם ב'באר מים חיים' שמלווה את כל לימודינו:

"ואמנם אברהם אבינו הציב וירה אבן פנתו למעלה למעלה וראה את הנולד כי כאשר יבוא המלך דוד וירצה להכות את היבوسی היושב בירושלים והוא מבני בניו של אבימלך והן יאמר היבوسی יושב הארץ (שמואל-ב ה', ו') לא תבוא הנה עד הסירך העורים והפסחים וגו' והוא הצלמים שהקימו, ובפיהם שבועת אברהם לאבימלך כמאמר חז"ל (בילקוט יהושע רמז כ"ח). וחש אברהם שלא יאמרו בני אבימלך אשר השבועה היתה לעולם, על כן הציג שבע כבשות הצאן ואמר כי את שבע כבשות תקח מידי בעבור תהיה לי לעדה כי חפרתי את הבאר הזאת.

כי באר הוא הנקרא ציון וירושלים כמו שאמרו חז"ל (בבראשית רבה ע', ח') בפסוק (בראשית נ"ט, ב') וירא והנה באר בשדה וגו'. וכן נודע ליודעי רזי תורה מכוונות האר"י ז"ל אשר ציון וירושלים נקראים בא"ר באר מים חיים הם למוצאייהם שמשם שואבים כל בחינות החכמה והיראה ורוח הקודש וזה שער השמים. ואברהם אבינו חפר את הבאר הזאת כי הוא פתח וחפר ומצא מים בראשון וראשונה, והתגלה מלכות כל עולמים בארץ הלזו ועל ידו הכל ממשמשין ובאין לבחינות ומדריגות, אבל הוא חפרה בראשונה ושאב מים הנאמנים לבאי עולם.

...או אפשר שרמזו בשבע האלו על כניסת דוד המלך בירושלים כי הוא הסיר העורים והפסחים, והוא היה הרועה השביעי אשר הקים הקב"ה לישראל שבעה רועים והם אברהם יצחק יעקב יוסף משה אהרן ודוד הוא השביעי והוא הסיר העורים וגו':
או אפשר שרמזו על כלות ז' שנים שעשה דוד בחברון ואחריהם בא לירושלים שהוא באר שבע, ויהיה איך שיהיה על כל פנים עשה סימן מובהק בבאר שבע שרק עד שבעה הוא ניתן או ז' דורות או ז' רועים וכו' ואחר השבעה הוא לאברהם ולבניו לדורות עולם.

וכן הוא בדרך האמת, כי הנה ודאי מה שאמר אברהם לאבימלך כי את שבע כבשות תקח מידי בעבור תהיה לי לעדה כי חפרתי את הבאר הזאת לא היתה כוונתו על הבאר הגשמי אשר בארץ הלזו התחתונה שיהיה טרח ויגע בכל אלה, וליתן מתנות לאבימלך שיודה לו כי הבאר מים שלו הוא והלא אברהם עשיר גדול היה בעבדים רבים והיה יכול לחפור באר אחרת ועוד למה נכתב זאת בתורתנו הקדושה ובודאי היתה הכונה על נקודת ציון וירושלים הנקרא באר כמאמר חז"ל (בראשית רבה ע', ח') בפסוק (לקמן כ"ט, ב') והנה באר בשדה. וכן נודע למקבלי האמת בכתבי האר"י ז"ל אשר ציון וירושלים הוא הנקרא באר מים חיים הוא למוצאיהם שמשם שואבים כל בחינות החכמה והיראה ורוח הקודש.

ואברהם אבינו הוא חפר את הבאר הזאת בראשון וראשונה ועל ידו הכל ממשמשין ובאין לבחינות ומדריגות אבל הוא פתח זה שער השמים להתגלות מלכותו יתברך מלכות כל עולמים בארץ הלזו. ...וחפץ שאבימלך יודה לו על זה ותהיה לעדה כי הוא חפר הבאר הזאת שלא יאחזו עוד החיצונים בבבת עינו עין המים הנקראת מעין גנים באר מים חיים ונוזלים מן לבנון וגו' ולא יהיה להם חלק בכל השבעה אלה עיני ה', ויהיה זאת לו ולזרעו אחריו לירושת עולם כי הוא חפר ומצא באר המים, הוא ולא אחר. ...ועל כן נאמר ויצב אברהם את שבע כבשות הצאן לבדהן כי הבדיל השבע תועבות מדות הקליפות משבעה עיני ה' מדות הקדושות. ועל כן ויאמר אבימלך אל אברהם מה הנה שבע כבשות האלה אשר הצבת לבדנה כי לא חפץ אבימלך בזה וכוונת אבימלך היה בכריתת הברית שח"ו יעשה שותפות עם הקדושה להנות זה מזה ולהתערב טוב ברע ורע בטוב. וחז"ל (סנהדרין ס"ג ע"ב) הזהירו שלא יעשה אדם שותפות עם העכו"ם כי זה עיקר ושורש כל החטאים מה שמערבין רע בטוב או להיפך"

לפי הסבר מופלא זה. לא רק שאברהם לא עשה שותפות עם הגוי, אלא שהוא עשה כל שביכולתו להרחיק את אבימלך מן הקדושה. אם לא הצליח לגמרי, ודוד המלך, הרועה השביעי, סיים את העניין והחזיר את ירושלים לעם ישראל לנצח נצחים.

שבת שלום
מרדכי פרסוף

המקדש במדרש

וירא תשע"ד